MU’CİZE, KERAMET, İSTİDRÂC

Süleyman bey, Mucize ve keramet hakkında Kur'ân'dan ve Hadis-i Şeriflerden deliller ile varlığını açıklar mısınız? Ve mucize hakkında doğa kanununa aykırı olduğu için kabul etmiyorlar. Tam olarak ne olduğunu açar mısınız? Ayrıca müctehid kimdir? Kendisinin eriştiği yüksek ilmi mertebe itibarı ile yanılsa dahi sevap alır deniyor.

Cevap: Mu’cize, Peygamberlerin elinde görülen olağanüstü şeyler, olaylardır. Hz. Musa’nın elindeki sopanın yılan oluvermesi; sonra yere attığı yılanın tekrar asâya dönüşmesi, gelecekteki olayları haber vermesi, Hz. İsâ’nın ölüyü diriltmesi, Salih Peygamber’e kayanın içinden kocaman bir dişi deve çıkarılması, Hz. Peygamber’e suyu çekilmiş kuyudan su çıkması, ancak bir kişinin yiyeceği yemeğin bir orduya yetmesi, Mi'-râc (ma'nevi göklere çıkması) gibi olaylar mu’cizelerdir.

Keramet ise Peygamberlerin izinde giden bazı iyi kişilerde görülen olağanüstü olaylardır. Bunlar o zat için Allah’ın bir ikramı (kerameti) fakat onun tabi olduğu Peygamber’in de mucizesi sayılır. Çünkü o zata bu olaylar, Peygambere tabi olması yüzü hürmetine verilmiştir.

Hz. Meryem’in, yalnız başına ibadetle meşgul iken ken-disine gizli alemden rızklar, meyveler gelmesi, Hz. Süleyman’ın veziri Asaf ibn Bar-hiyâ’nın, Seba Melikesi Belkis’in tahtını ta Yemen’deki Seba ülkesinden Filistin’e getirmesi (Neml Suresi) Kur’ân’daki delillerindendir.

Mutasavvıflara göre “Peygamberlerin mu’cize göstermesi nasıl ge-rekli ise, velîlerin kerâmetlerini gizlemeye çalışmaları da öyle gerek-lidir.” Yani keramet, şov yapıp çıkar sağlamak, şöhret kazanmak için ya-pılmaz, Allah’ın dilemesi ve izniyle, çoğu kez velînin iradesi dışında kendiliğinden olur.

Ancak keramet, dinin özüne bağlı olan velî kulların elinde görünen olağanüstü olaylardır. Dinle diyanetle ilgisi olmayan, hattâ dinin karşıtı olan bazı kimselerde de görülen benzeri olağanüstü şeylere istidrâc denilir. Onun için kerâmet, bir kimsenin mutlaka velî olduğunu gös-termez. Bazı insanlarda bu tür olağanüstü şeyleri yapma istidadı, potan-siyel gücü vardır. Bundan dolayı büyük veliler, kerameti ölçü almazlar, “Bir insanın eylemlerini Kitap ve Sünnet terazisinde tartmadıkça gökte uçsa, suda yürüse de ona inanmamayı” öğütlemişlerdir. Çünkü bu tür olağanüstü şeyler yapmak sadece İslâma özgü değil, genel olarak insana özgü bir vergidir.